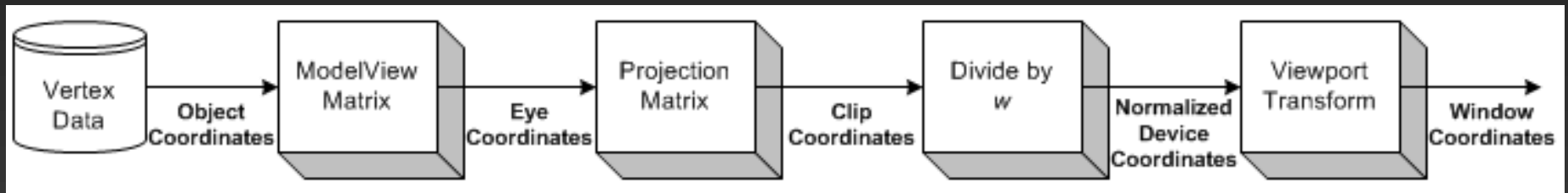
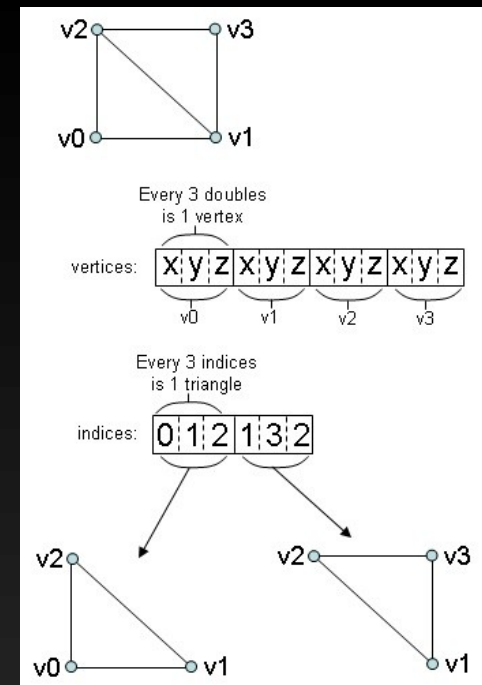

OpenGL transformace

Opakování

- Reprezentace
 - vektorová obálka
 - vertex
 - hrana
 - ploška
- 3D zobrazování

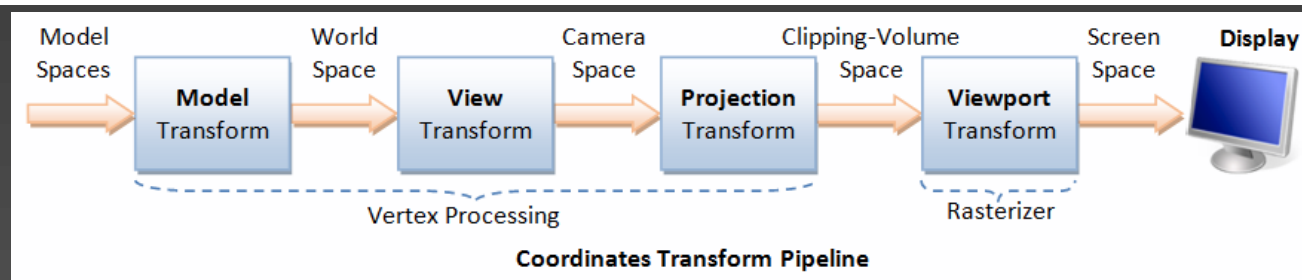
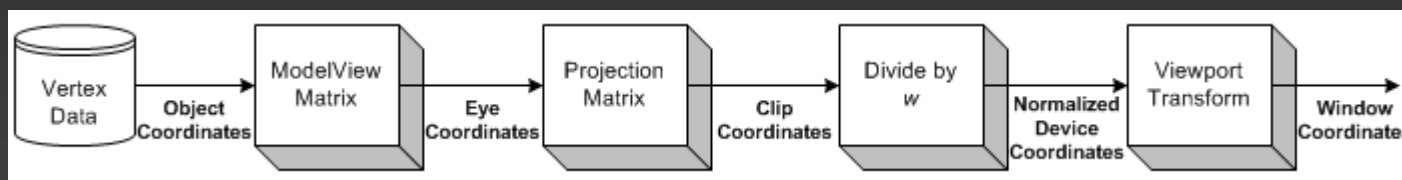
- načtení a **transformace souřadnic** zadaných vertexů
- rasterizace → fragmenty
- výpočet barvy fragmentu
- průhlednost a zakrývání podle Z

Homogenní souřadnice

- Homogenní souřadnice
 - (x, y, z, w) , standardně $w = 1.0$
 - homogenní vrchol (x, y, z, w)
odpovídá trojrozměrnému $(x/w, y/w, z/w)$
 - pokud $w=0.0$, dělení nulou, body jsou v nekonečnu
- Vynechaná hodnota se doplňuje
 - $z = 0.0$
 - $w = 1.0$

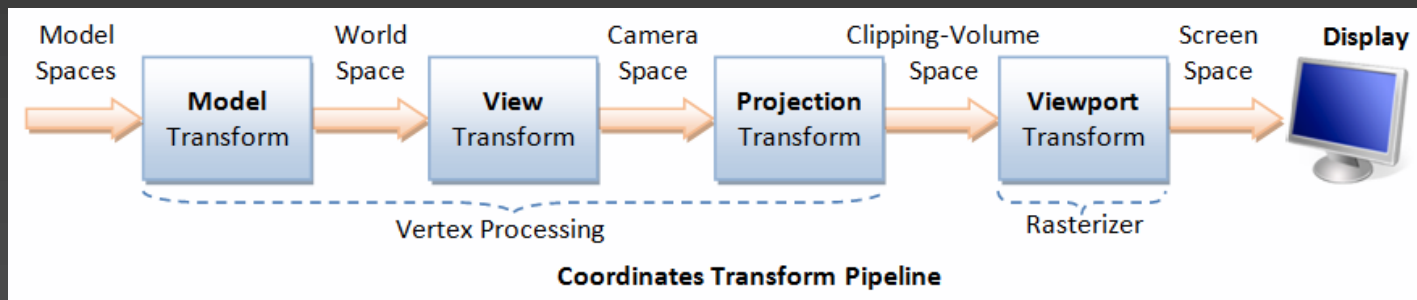
Transformace

- Jak rozmístit a orientovat tělesa v prostoru?
- Jak určit bod pohledu a pozorovaný prostor?
- **Modelování a pohledy** – modelovací a pohledová matice (model, view; spojeny do modelview)
 - posun, rotace, změna měřítka, zrcadlení
 - relativita: pohyb kamery X pohyb scény
- **Projekce** – projekční (projection) matice
 - ortografická (paralelní; zachovává rozměry, CAD)
 - perspektivní (deformuje obraz, přirozené vidění)
 - ořez pomocí ořezových rovin
- Zobrazení na 2D monitoru – **viewport** matice

Analogie k fotoaparátu

- 1) Nastavení stativu, zaměření na scénu
 - pohledová transformace
- 2) Naaranžování scény, kompozice
 - modelovací transformace
- 3) Nastavení zoomu, výběr objektivu
 - projekční transformace
- 4) Volba rozlišení a formátu na digit. fotoaparátu
 - zobrazovací transformace

Transformační matice

- Vytvoření prázdné transformace (identita)

```
glm::mat4 my_m(1.0);  
glm::mat4 my_m = glm::identity<glm::mat4>();
```

- Vytvoření projekční matice

```
glm::mat4 m_proj = glm::perspective(...);  
glm::mat4 m_proj = glm::ortho(...);
```

- Vytvoření transformační matice

```
glm::mat4 m_prev_and_translate = glm::translate(m_prev, ...);  
glm::mat4 m_prev_and_rotate   = glm::rotate(m_prev, ...);  
glm::mat4 m_prev_and_scale    = glm::scale(m_prev, ...);
```

- Nahrání matice do GPU

```
glProgramUniformMatrix4fv(prog, location, count, transpose, value_ptr);  
glProgramUniformMatrix4fv(prog, m_loc, 1, GL_FALSE, glm::value_ptr(my_m));
```

Viewport matice

- Zobrazovací transformace
`glViewport(lev_dol_x, lev_dol_y, šířka, výška)`
- Transformace ze souřadnic $[-1..1; -1..1]$ do rozsahu definovaného viewportem
- Obdélník pixelů v okně, do kterého je mapován výsledný obraz

Trocha matematiky

- V rovině

$$\begin{aligned}x' &= x \cdot a_{11} + y \cdot a_{12} \\ y' &= x \cdot a_{21} + y \cdot a_{22}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}x' &= x + t_x \\ y' &= y + t_y\end{aligned}$$

- Maticově

$$\begin{aligned}v' &= v + t \\ v' &= \mathbf{M} \cdot v\end{aligned}$$

$$\begin{pmatrix} x' \\ y' \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} t_x \\ t_y \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} x' \\ y' \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & t_x \\ a_{21} & a_{22} & t_y \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} x \\ y \\ 1 \end{pmatrix}$$

v prostoru je transformační matice **M** rozměru 4x4

- Maticové násobení **není** komutativní

$$\mathbf{A} \times \mathbf{B} \neq \mathbf{B} \times \mathbf{A}$$

- Pozor na skládání, rozdílný výsledek pokud
 - nejprve posunem a pak rotujem
 - nejprve rotujem a pak posunem

Transformace: Identita, škálování (změna měřítka), posun

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 \cdot x \\ 1 \cdot y \\ 1 \cdot z \\ 1 \cdot 1 \end{pmatrix}$$

$$\begin{matrix} \textit{Posun} \\ \textit{(translation)} \end{matrix} : \mathbf{T} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & t_x \\ 0 & 1 & 0 & t_y \\ 0 & 0 & 1 & t_z \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\begin{matrix} \textit{Měřítka} \\ \textit{(scale)} \end{matrix} : \mathbf{S} = \begin{bmatrix} s_x & 0 & 0 & 0 \\ 0 & s_y & 0 & 0 \\ 0 & 0 & s_z & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Transformace: rotace

Rotace kolem osy x , osy y , osy z :

$$glm::rotate(a, 1, 0, 0): \mathbf{R} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \cos(a) & -\sin(a) & 0 \\ 0 & \sin(a) & \cos(a) & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$glm::rotate(a, 0, 1, 0): \mathbf{R} = \begin{bmatrix} \cos(a) & 0 & \sin(a) & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ -\sin(a) & 0 & \cos(a) & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$glm::rotate(a, 0, 0, 1): \mathbf{R} = \begin{bmatrix} \cos(a) & -\sin(a) & 0 & 0 \\ \sin(a) & \cos(a) & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Obecná rotace kolem jednotkového vektoru $[r_x, r_y, r_z]$:

$$glm::rotate(a, r_x, r_y, r_z): \mathbf{R} = \begin{bmatrix} \cos(a) + r_x^2(1 - \cos(a)) & r_x r_y(1 - \cos(a)) - r_z \sin(a) & r_x r_z(1 - \cos(a)) + r_y \sin(a) & 0 \\ r_y r_x(1 - \cos(a)) + r_z \sin(a) & \cos(a) + r_y^2(1 - \cos(a)) & r_y r_z(1 - \cos(a)) - r_x \sin(a) & 0 \\ r_z r_x(1 - \cos(a)) - r_y \sin(a) & r_z r_y(1 - \cos(a)) + r_x \sin(a) & \cos(a) + r_z^2(1 - \cos(a)) & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Skládání transformací

$$\begin{pmatrix} x' \\ y' \\ z' \\ w' \end{pmatrix} = N \times M \times L \times \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \\ w \end{pmatrix} = NMLv = N(M(Lv))$$

Transformace aplikovány „pozadu“!

Nejprve L, pak M, nakonec N
(na rozdíl od pořadí ve zdrojovém kódu).

```
// Skladani transformaci postupnym nasobenim matic

glm::mat4 L = glm::...;
glm::mat4 M = glm::...;
glm::mat4 N = glm::...;
glm::mat4 all = N * M * L;

glProgramUniformMatrix4fv(prog, location, 1, GL_FALSE, glm::value_ptr(m));
```

```
// Skladani transformaci primou aplikaci
```

```
glm::mat4 m_m = glm::identity<glm::mat4>(); //identita = zadna transformace
```

```
// apply additional transformations
```

```
m_m = glm::translate(m_m, glm::vec3(x, y, z));
```

```
m_m = glm::scale(m_m, glm::vec3(scaleValue));
```

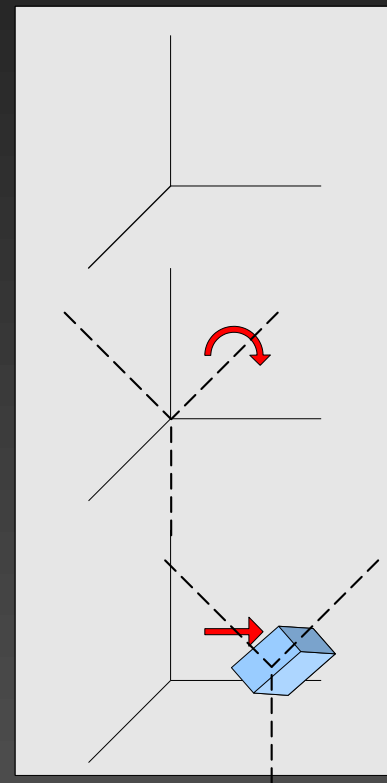
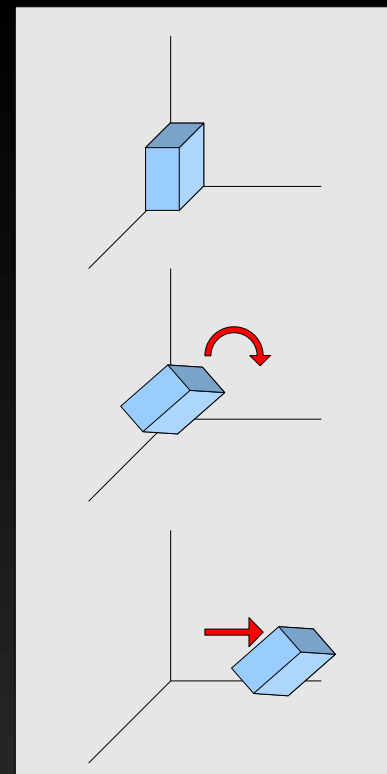
```
m_m = glm::rotate(m_m, glm::radians(90.0f), glm::vec3(1.0f, 0.0f, 0.0f));
```

```
// send matrix to shaders
```

```
glProgramUniformMatrix4fv(shader_ID, glGetUniformLocation(shader_ID, "uM_m"), 1, GL_FALSE, glm::value_ptr(m_m));
```

Pořadí skládání

- Úkol: mít kvádr natočený a posunutý podle x
- **Myšlený** základní, pevný systém souřadnic
 - rotujem kvádřík
 - posunem podle x
 - **ZADAT V OPAČNÉM POŘADÍ**
 - obvykle pouze pro nastavení kamery, speciální volání
- **Myšlený** lokální systém souřadnic
 - odsuneme myšlenou soustavu podél osy
 - rotujeme celou soustavu souřadnou
 - vykreslíme kvádr v počátku nové soustavy
 - myšlená souřadná soustava spojená s kresleným objektem, všechny operace relativně vůči ní
 - **ZADAT V TOMTO POŘADÍ**
 - obvykle rozmístění všech objektů scény

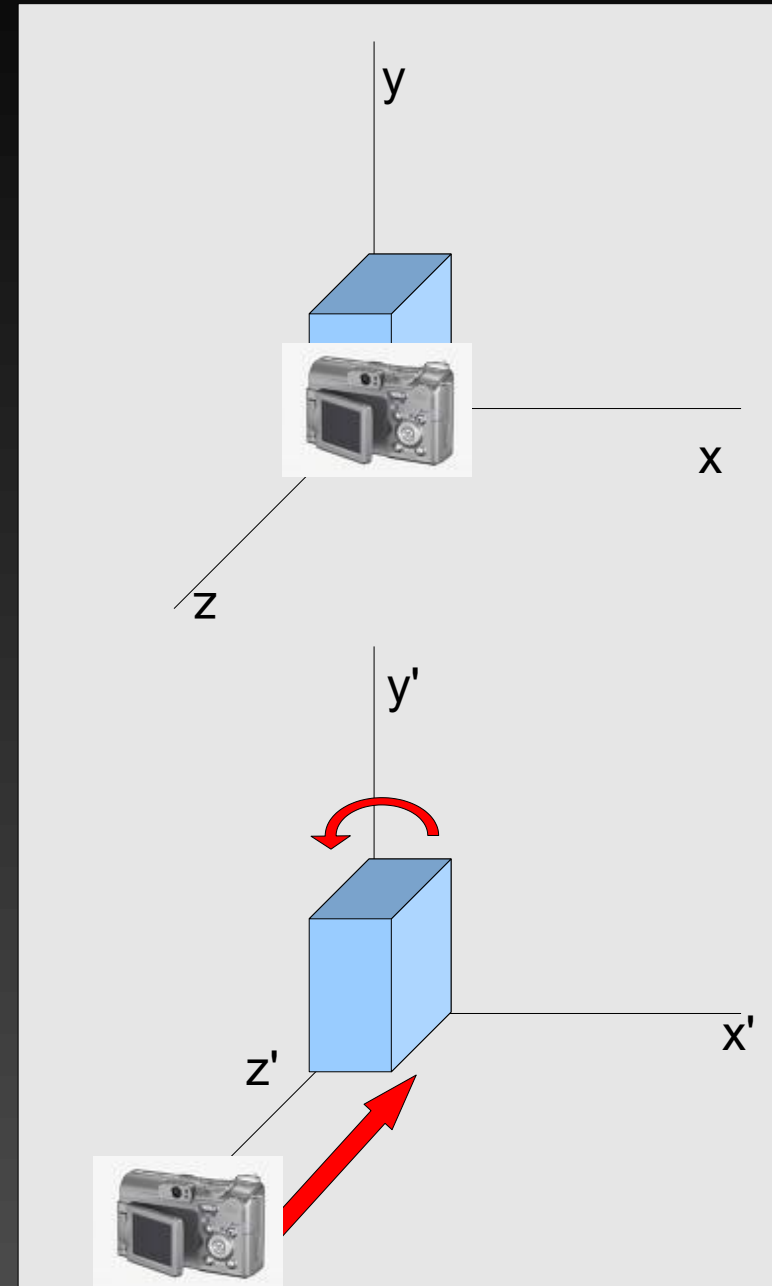
Příklad modelování

- Kamera na počátku
 - v bodě $[0,0,0]$
 - orientace směrem $-Z$

```
m = glm::translate(m,0,0,-5);
```

```
m = glm::rotate(m,π/2,0,1,0);
```

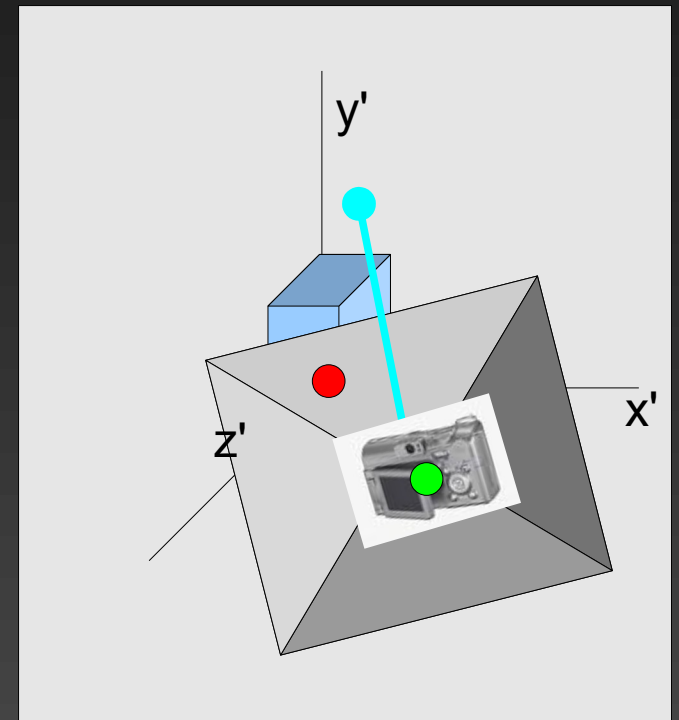
- Model/View ekvivalence
 - stejný výsledek
 - posun kamery
 - posun objektu (scény)

Příklad pohledu

```
glm::mat4 glm::lookAt(glm::vec3(camposx, camposy, camposz),  
                      glm::vec3(centerx, centery, centerz),  
                      glm::vec3(upx, upy, upz) );
```

- umístí kameru v prostoru na **campos**[x,y,z]
- orientuje ji směrem k bodu **center**[x,y,z]
- natočí okolo osy objektivu
- ve skutečnosti zapouzdřená série translací a rotací

Projekční transformace

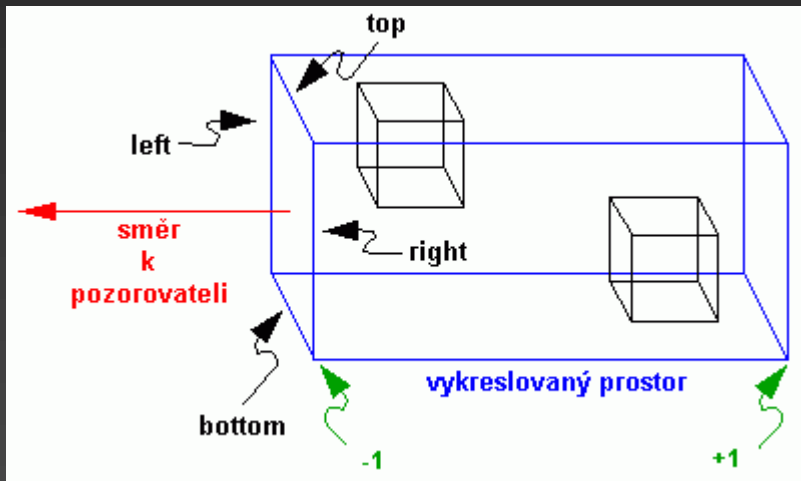
Ortografická projekce

- Zachovává vzdálenosti

`glm::mat4 glm::ortho(left, right, bottom, top, near, far)`

- Speciální případ: ve 2D není potřeba zadávat near a far

`glm::mat4 glm::ortho(left, right, bottom, top)`

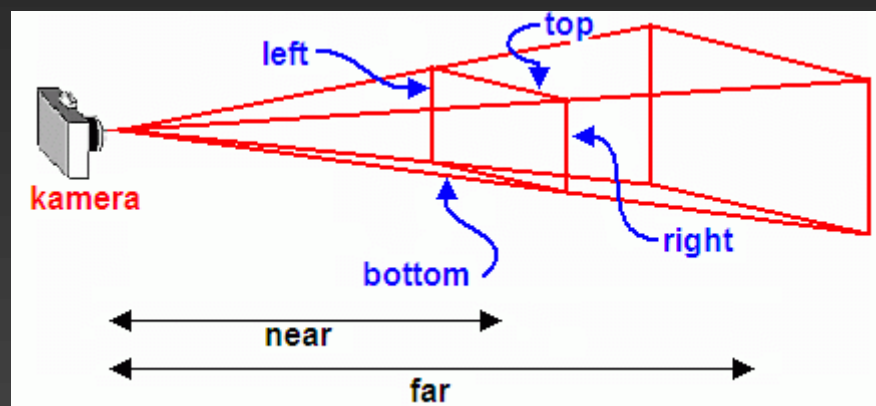

$$M_{proj} = \begin{pmatrix} \frac{2}{right - left} & 0 & 0 & -\frac{right + left}{right - left} \\ 0 & \frac{2}{top - bottom} & 0 & -\frac{top + bottom}{top - bottom} \\ 0 & 0 & \frac{-2}{zFar - zNear} & -\frac{zFar + zNear}{zFar - zNear} \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Perspektivní projekce

`glm::mat4 glm::frustum(left, right, bottom, top, znear, zfar)`

- určuje ořezové roviny a deformaci
- zmenšuje vzdálenější objekty
- nemusí být symetricky (neobvyklé)
- nepřiliš intuitivní nastavení

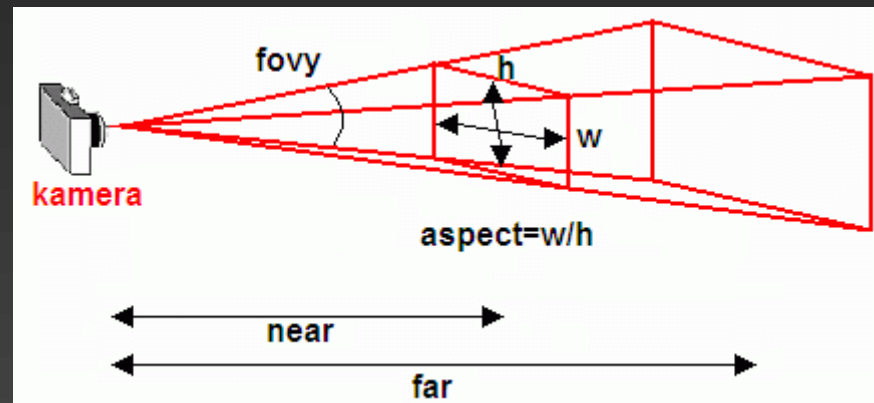

Perspektiva jednodušěji

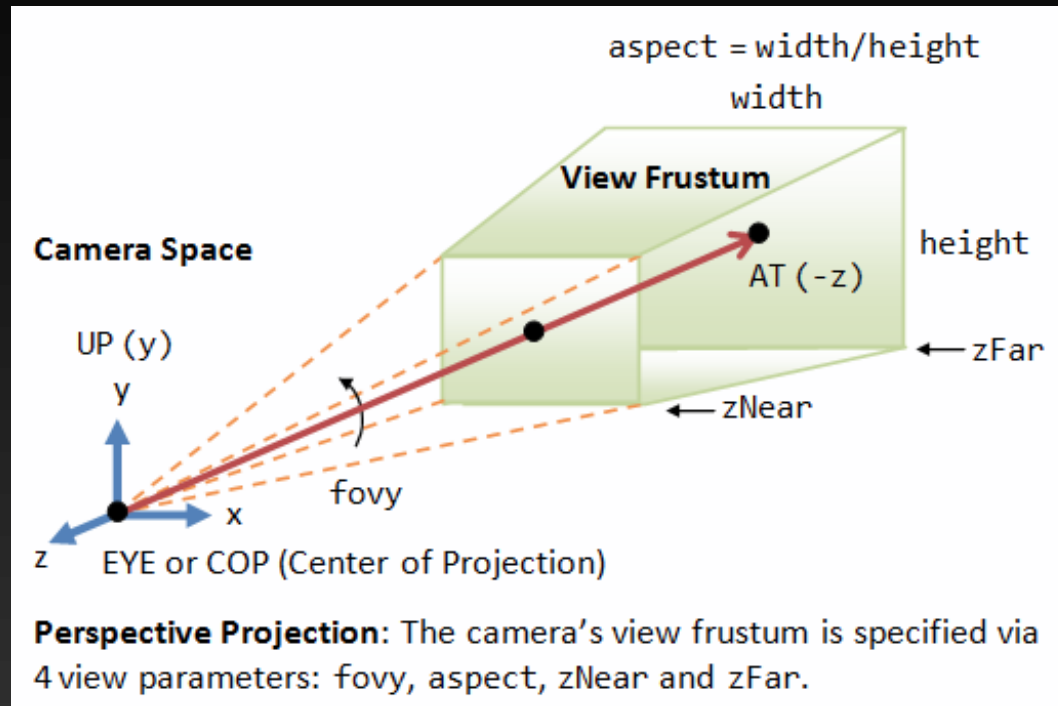
Jednodušší nastavení

- není třeba nastavovat nezávisle roviny

`glm::mat4 glm::perspective(fovy, aspect, near, far)`

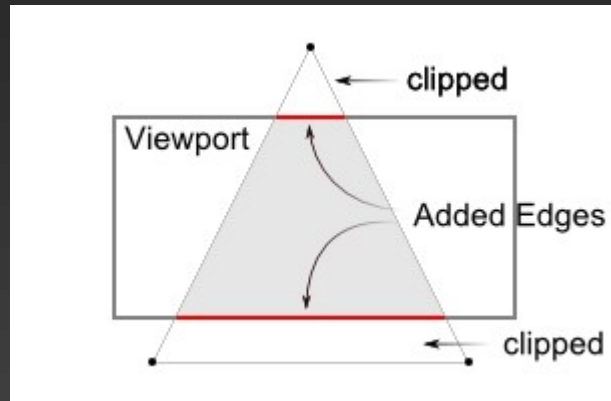
Projekční matice perspektivy

$$M_{proj} = \begin{pmatrix} \frac{\cot\left(\frac{fovy}{2}\right)}{aspect} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \cot\left(\frac{fovy}{2}\right) & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -\frac{zFar}{zFar - zNear} & -\frac{zNear \times zFar}{zFar - zNear} \\ 0 & 0 & -1 & 0 \end{pmatrix}$$

Ořezové roviny

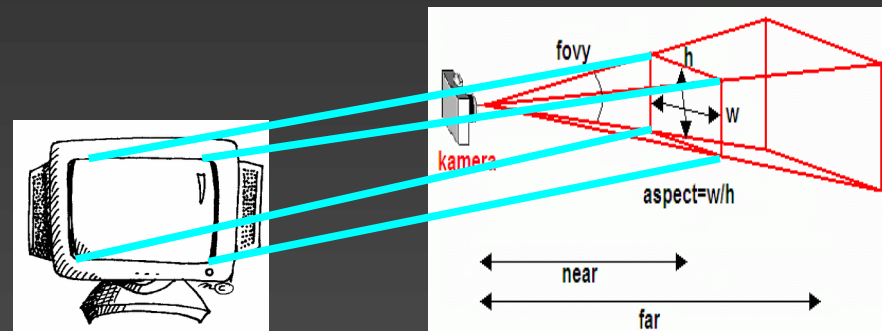
- Projekční transformace nastavují 6 ořez. rovin
 - přesahující geometrie je zahozena
- Lze definovat dodatečné roviny

Zobrazovací transformace

- Mapování z relativních OpenGL souřadnic na obdélníkovou oblast pixelů na obrazovce
`glViewport(x, y, width, height)`
 - [x, y] levý dolní roh
 - Složená z 3 transformací
 - otočení osy y, škálování XYZ, posunutí počátku
- Poměr stran by měl odpovídat projekci
 - jinak deformace obrazu

$$M_{viewport} = \begin{pmatrix} \frac{w}{2} & 0 & 0 & \min X + \frac{w}{2} \\ 0 & \frac{-h}{2} & 0 & \min Y + \frac{h}{2} \\ 0 & 0 & \max Z - \min Z & \min Z \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Další možnosti manipulace

- Především zapamatování projekce a obnovení, např.:
 - zobrazení 3D scény s perspektivou
 - uložit projekční matici
 - nastav ortografickou projekci
 - vykresli GUI (FPS apod.)
 - obnovit matici(e)
- Lze uložit i pozici kamery (view), modelu (model), ...


```
std::stack<glm::mat4> stack_mv;
glm::mat4 m_mv = glm::identity<glm::mat4>(); //no transformation

//... some draw code ...

stack_mv.push(m); //save current ModelView

// apply additional transformations
m = glm::translate(m, glm::vec3(x, y, z));
m = glm::scale(m, glm::vec3(scaleValue));

// send matrix to shaders
glProgramUniformMatrix4fv(basic_shaders.ID, glGetUniformLocation(basic_shaders.ID, "uMV_m"),
                           1, GL_FALSE, glm::value_ptr(m_mv));

draw_object();

mv = stack_mv.top(); // restore ModelView
stack_mv.pop();      // remove from stack

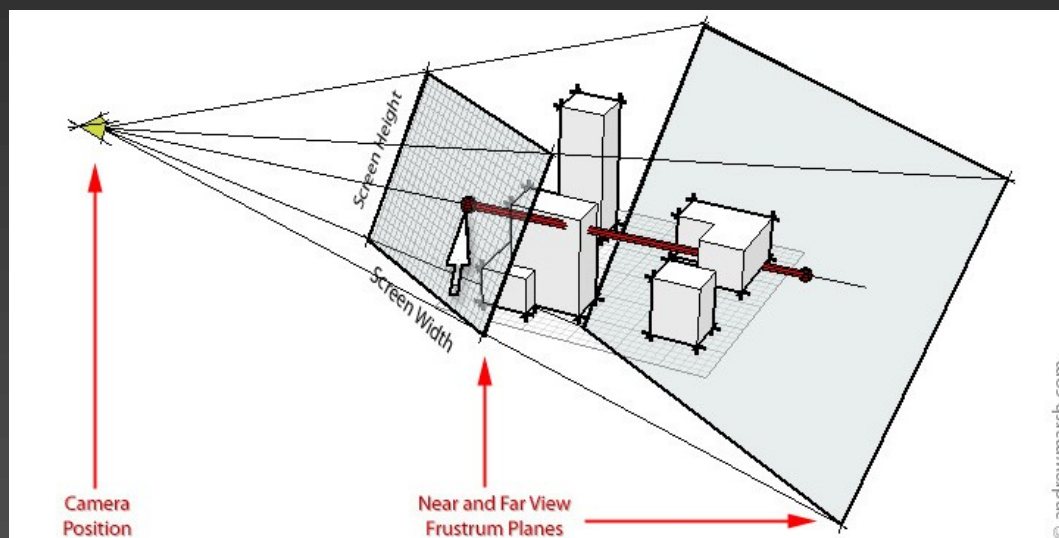
// send restored matrix to shaders
glProgramUniformMatrix4fv(basic_shaders.ID, glGetUniformLocation(basic_shaders.ID, "uMV_m"),
                           1, GL_FALSE, glm::value_ptr(m_mv));

//continue draw...
```

Zpětná vazba

- Při kliknutí do okna zjistit, kam se kliklo ve 3D
 - kliknutí je událost v okně $\rightarrow [x,y]$ souřadnice OS
 - $[0, 0]$ vlevo nahoře, osa Y dolů (na rozdíl od GL)
 - transformované GL souřadnice „odtransformuje“
 - inverzní transformace, vyžaduje všechny údaje, neošetřuje některé krajní stavy...

`glm::vec3 objektxyz = glm::unProject(windowxyz, modelview_mat, proj_mat, viewport);`

Nastavení kamery

- Méně intuitivní

- `glm::rotate()`, `glm::translate()`, `glm::scale()`, ...

- špatné nastavení obvykle vykreslí černou plochu (barva pozadí), kamera hledí mimo scénu

- Pochopitelnější

- `glm::lookAt()`

- `glm::ortho()`

- `glm::perspective()`

Některé funkce GLM

<https://github.com/g-truc/glm/blob/master/manual.md>

- rotace
- změna měřítka
- posun
- prázdná transformace
- násobení (skládání transformací)
- transpozice
- násobení s transpozicí
- perspektivní projekce (6 rovin)
- rovinná projekce (6 rovin)
- nastavení kamery
- rovinná projekce
- perspektivní projekce
- výpočet proj.m. pro kreslení do části obrazovky
- obj[xyz] → viewport[xy]
- viewport[xy] → obj[xyz]
- glm::rotate
- glm::scale
- glm::translate
- glm::identity<mat4>()
- * (C++ operator overload)
- glm::transpose(m)
- * (C++ operator overload)
- glm::frustum
- glm::ortho
- glm::lookAt
- glm::ortho
- glm::perspective
- glm::pickMatrix
- glm::project
- glm::unProject

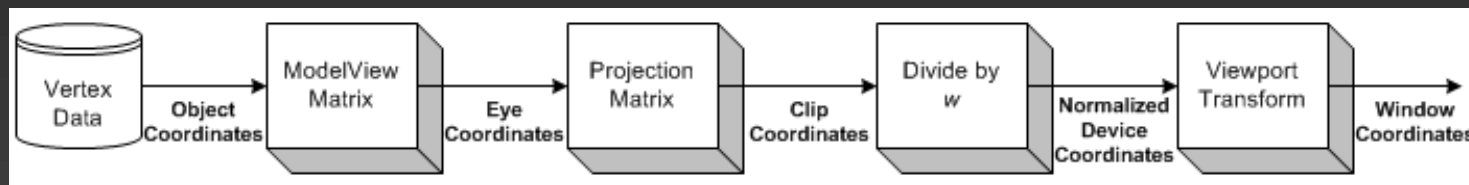
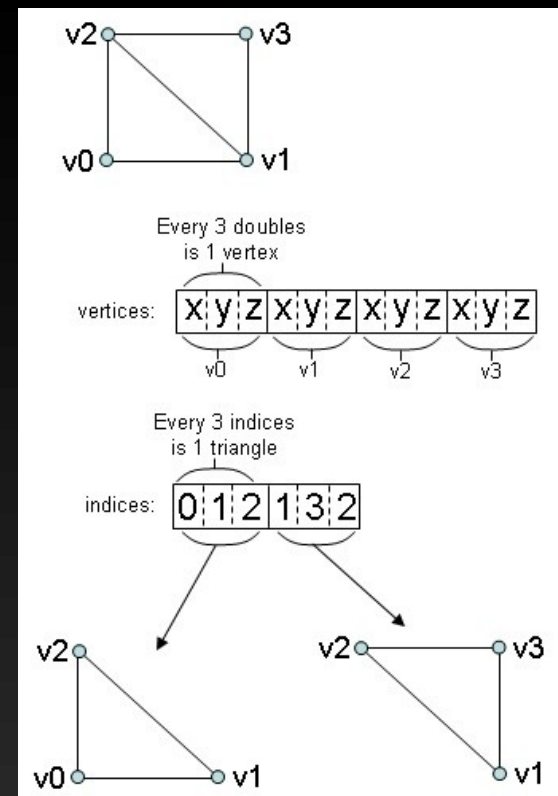
Opakování

- Reprezentace

- 3D rastr
- obálka
 - vertex
 - hrana
 - ploška

- 3D zobrazování

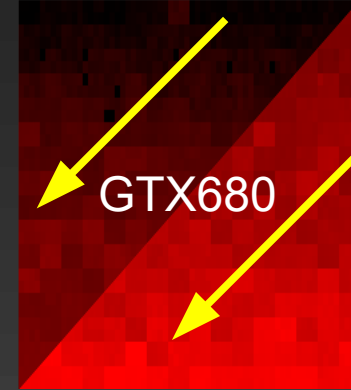
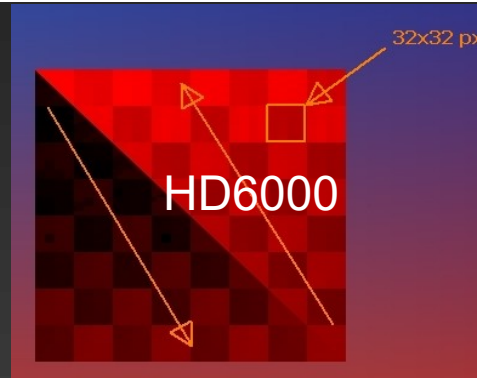
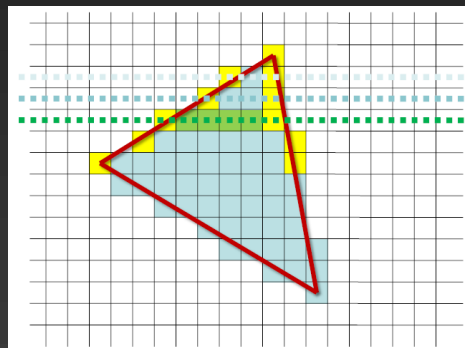
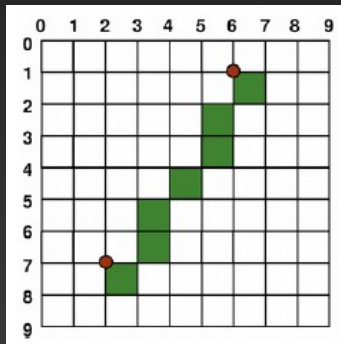
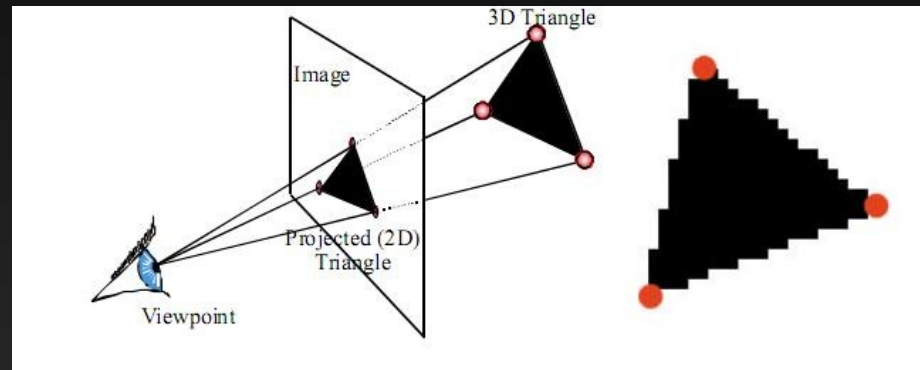
- načtení a transformace souřadnic zadaných vertexů

- rasterizace → fragmenty
- výpočet barvy fragmentu
- průhlednost a zakrývání podle Z

Rasterisation

- DDA, Bresenham, scanline alg., edge walk, edge eq., ...
 - coord. interpolation

Vertex Input → Vertex Shader → TCS → TES → GS → **Rasterizer** → FS → FB → CS

Rasterizer State					
Fill Mode:	Solid	Cull Mode:	None	Rasterizer Discard:	✗
Depth Bias:	0.00	Slope-Scaled Bias:	0.00	Offset Clamp:	✗
Depth Clamp:	✗	Scissor:	✗	Provoking Vertex:	Last
Point Size:	1.00	Line Width:	1.00	Clip Setup:	0,0 Lower Left, Z= -1 to 1
				Clip Distances:	-
				Front:	CCW

Multisample State			
Multisample:	✓	Sample Shading:	✗
Alpha to Coverage:	✗	Alpha to One:	✗
Sample Coverage:	✗	Sample Mask:	✗
		Min Sample Shading:	0.00